

Saarde Sõnumid

Nr 7 (256) 19. august 2024

Uuest õppeaastast gümnaasiumimajas

Koolis on praegu põnevad ja väljakutseid täis ajad. Õppe- ja ainekavade uuendamine ning põhikooli lõpuksamite ümberkorraldamine 2025. aasta kevadel toovad sisulisi õppetöö muudatusi juba septembrist alates. Samal ajal toimub ka 63 aastat vana koolimaja etapiviisiline rekonstrueerimine.

Kooliaastat alustame 2. septembril kell 8.30. Esimese koolipäeva lõpetame kell 11.05 ja õpilassbussid väljuvad kell 12. Täpse info koduklasside ja tunniplaani kohta edastame hiljemalt 30. augustil. Samuti selgub selleks ajaks, kas ilmataat lubab aktuse korraldamist suveaias või oleme spordihoones. Jagame aabitsaid ja võtame kooliperre vastu 17 kooliuisikut ning 20 10. klassi astujat. Sellest ajast kasutame ka juba kooli uuendatud logo! Meie koolipere täieneb ka mitme uue õpetaja võrra. Tööd alustavad vene keele õpetaja Saale Prints, klassiõpetaja Sirli Friedrichson, loodusainete õpetaja Merle Õige ja matemaatikuna vanemõpetaja Kerdi Mihhailova.

Jätkuvalt on koolikorralduse aluseks kevadel koostatud pooleteiseaastane plaan ja eesmärgiks on õppetöö võimalikult sujuv korraldamine.

Spordihooned aeroobikasaalist ning kooli aulast kolivad tagasi oma koduklassidesse 2.a ja 2.b ning uues klassiruumis alustab koos õpetaja Eve Sinijärvega meie 1. klass. Endiselt on väikese tiiva II korrus esimese kooliastme õpilaste päralt, kelle jaoks on seal olemas ronimissein, osa liikumisrajast ning lähedal tualettruumid.

Asenduspindadel Pargi 6 majas huvikeskuse poolel jätkavad 3a ja 3.b ning Sambla 20 õpilaskodus 4.a ja 4.b. Kunstiõpetuse tunnid viib vanemõpetaja Kadri Karon loovalt läbi erinevates kohtades ning käsitöö ja kodunduse tunnid meisterõpetaja Saima Tõigast õpilaskodu I korrusel kodunduse klassis.

Oluline on teada ja tähele panna, et siseõues sel õppeaastal mänguala ei ole. Liikluspiirangud tulenevad ohutusest ja vanematel on kõige turvalisem peatuda Sambla tänaval kooli ees olevas bussipeatuses.

Kooli päevakavas (tundide algus, pikkus, söögivahetunnid) ja söökla tegevuses ei ole ümberkorraldusi. Saarde Kommunaali poolt on õpilasliinid ja peatused koostamisel ning sõidugraafikud avaldame augusti viimasel nädalal.

Koolimaja remont on olnud pikka aega planeeritud projekt ja tööd toimuvad plaanipäraselt. Remondi käigus ehitatakse majja ventilatsioon, paigaldatakse fassaadile ja pööningule soojutus, vahetatakse välja küttesüsteem, aknad, valgustus, nõrkvoolusüsteemid ning parandatakse õpi- ja tööruumide lahendusi. Kuna ees on ehitustööd suures tiivas, siis kavakohaselt kasutame remonditud klasse järgmiste etappide asenduspindadena.

Septembris lõppeva I etapi järel on algamas tööde II etapp, mis hõlmab hoone osa katlamaja vanast korstnast fuajeeni. Kevadel algav III etapp lõpeb järgmisel sügisel kolmekorruselise osa klassiruumidega ja siis on majal ring peal.

Mõistame, et kõik ei ole praegu koolielu korraldamise juures mugav ning samas ka teame, et kõik, mis tehakse, annab meie lastele parema koolimaja edaspidiseks.

Kooli poolt täname kõiki kogukonnaliikmeid, lapsevanemaid ja õpilasi kannatlikkuse ja koostöö eest! Teie toetus ja mõistmine on olnud olulised koolielu sujuvaks korraldamiseks.

Jätkuvalt edastame olulised teated e-kooli ja kooli kodulehe kaudu.

Lugupidamisega,
Erli Aasamets, KiNG direktor

Tellingutes ja roheluses peidus

Enne ja pärast

Vallavanema veerg

Head vallaelanikud!

Kaunis suvi sooja päikese ja toredate tegemistega on varsti seljataha jäämas ning saabuv sügis toob meid taas tagasi argipäevaste tegemiste juurde.

Esialgsetel andmetel alustavad esimest kooliteed Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis 17 last ja Surju koolis 10 last. Rõõm on tõdeda, et lasteaeda Kröll on lisandumas ligikaudu 30 uut last. Lasteaia juhataja tunneb lisaks heameelt, et „Imelised aastad“ vanemakoolitus saab taas hoo sisse ja huvi selle vastu kasvab iga korraga. Surju Kooli lasteaeda lisandub teadaolevalt 7 last, nii et ka meie alusharidusel on toimetamist küllaga. Kõik numbrid täpsustuvad hiljemalt 30. septembriks.

Siinkohal on paslik meelde tuletada mootorsõidukitega liiklejatele olla tähelepanelik, kuna läheneva õppeaasta algus toob teedele ja tänavatele koolilapsed, kes suve jooksul võivad olla unustanud liikluses varitsevad ohud.

Vastavalt teehoiukavale on suve jooksul vallale kuuluvatel teedel läbi viidud remondi- ja pindamistöid ning lähinädalatel on algamas kruusateede remonditööd hankes väljatoodud kava alusel. Eraldi soovin välja tuua koostööd Eesti Kaitsevägega, kes on otsustanud toetada Metsaääre-Tõitoja teel, Surjupera ja Sääse tee vahelise lõigu kruusatee remonditööd. Remonditöö käigus paigaldatakse olemasolevale teele lisaks 10 cm kruuskatte kiht ja tööde teostamise aeg on planeeritud augustikuu lõppu. Eelpool nimetatud teelõik on olnud aastaid halvas seisukorras, millest tulenevalt on Kaitseväge poolne abi väga vajalik ja tänuväärne.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi rekonstrueerimise tööd püsivad kokkulepitud graafikus ja koostöö ehitajaga on väga hea. Enne rekonstrueerimistööde algust oli teada, et tegemist on 63 aastat vana majaga ja ehitustööde käigus võivad ilmnedas asjaolud, mida ei osata ette näha. Üllatusi on vana väärrikas maja ehitajatele juba pakkunud, kuid need on suudetud ületada ja seda eelarve piires.

Lisaks taotlesime EU programmist projekti rahastust „HEV õpilastele ligipääsu tagamine õpikeskkonnale Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis“, millega lahendatakse invatõstuki ja kaldteede ehitamise rahastamine. Projekti taotlus sai positiivse otsuse ja rahastuse toetuse suurus on 50 000 eurot.

Ilusat suve jätku Teile ja nautige kindlasti looduse poolt pakutavat ilu koos vabas õhus liikumise-ga!

Vallavanem Raivo Ott

Saarde Vallavolikogu istungitel

20. juunil 2024 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 14 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 3 punkti.

1. Võeti vastu otsus „**Saarde valla konsolideerimisgrupi 2023. a majandusaasta aruande kinnitamine**“

2. Võeti vastu otsus „**Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028 muutmise algatamine**“

3. Jagati informatsiooni.

Istungi ülekannet saab järele vaadata aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=Y5CxHdIxf8s>

11. juulil 2024 toimus Saarde Vallavolikogu era-korraline istung Surju Rahvamajas. Istungil osales 11 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 1 punkt.

Võeti vastu otsus **Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi asukoha määramine“ täiendav kooskõlastamine trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas.**

Istungi ülekannet saab järele vaadata aadressil <https://www.youtube.com/watch?v=b511aNu3r2Y> Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee. Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

19. juunil toimunud istungil

1. Anti kümme sotsiaalvaldkonna korraldust.

2. Otsustati hajaasustuse programmi 2024.a taotluste rahuldamata jätmine.

3. Anti korraldus reservfondist raha eraldamiseks.

4. Anti luba ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamiseks Sääsenurga kinnistul Kalda külas Saarde vallas 22.06.2024 MTÜ Ristiküla Külaselts korraldataval üritusel „Ristiküla Jaanituli“.

5. Toimus arutelu jooksvates küsimustes.

20. juunil toimunud istungil

1. Anti luba ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamiseks Pärna tee 5 Tali külas Saarde vallas 21.06.2024 Kilingi-Nõmme Klubi korraldataval üritusel „Jaanituli Talil“.

26. juunil toimunud istungil

1. Otsustati hajaasustuse programmi 2024. a vahenditest toetuse saamiseks esitatud taotluste rahuldamine ja abikõlblike projektide rahastamine.

2. Anti arvamus Kivinina II liivakarjääri keskkonnanaloe taotlusele koostatud keskkonnamõju hindamise eelhinnangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta.

3. Anti korraldus juubelitoetuste maksmiseks.

4. Anti korraldus kinnitada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuv Pärnu tn 62 hoones-tatud kinnistu (registrios nr 4297350, katastritunnus 30601:002:0021, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 1268 m²) kinnistu võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistada avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist.

5. Anti korraldus kinnitada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kamali külas asuv Karjääri kinnistu (registrios nr 2602206, katastritunnus 71101:004:0083, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%, pindala 12,83 ha) võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistada avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist.

6. Toimus arutelu, mille tulemusel otsustati lubada 01.07.2024 kell 20.00 Kilingi-Nõmme laululava tasuta kasutada tsirkuse etenduse läbiviimiseks.

03. juulil toimunud istungil

1. Otsustati volikogusse saata otsuse eelnõu „Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi asukoha määramine“ täiendav kooskõlastamine trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas“.

2. Kiideti heaks hajaasustuse programmi eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanne.

3. Eraldati 330 eurot reservfondist Villem Tallo Hollandis toimuvast noortelaagris osalemise taotlemiseks.

4. Anti kuus sotsiaalvaldkonna korraldust.

5. Anti kaks korraldust sundvalduse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks.

6. Anti korraldus Lindi katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

7. Anti korraldus Lodja metskond 6 katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

8. Kinnitati ja anti projekteerimistin-

gimused 200 MW akupanga ning selle juurde kuuluva 330/33 kV alajaama ja juhtimishoone projekteerimiseks aadressil Pärnu maakond, Saarde vald, Väljaküla, Undi/Vasu kinnistutele (katastritunnused 71101:001:0219 ja 71101:001:0362).

9. Anti kasutusluba Väljakülas, Vasu kinnistule (katastritunnus 71101:001:0362) rajatud päikeseelektrijaama (ehitisregistri kood 221381376) kasutusele võtmiseks.

10. Kinnitati hanke „Autonoomse generaatori paigaldamiseks vajalikud ehitustööd ja diisलगeneraatorite soetamine“ otsus.

11. Anti luba ülemäärase müra tekitamiseks Oraveski kinnistul 20.07.2024 kell 16:00-23:59 ja 21.07.2024 kell 00:00-02:00 Oraveski OÜ korraldaval üritusel „Jaanituli Talil“.

12. Toimusid arutelud jooksvatel teemadel.

MTÜ Roheline Jõemaa Koostöökogu ja Saarde Vallavalitsuse vahelise tasuta kasutamise lepingu eelnõu arutelu. Lepinguga lubab Saarde vallavalitsus tasuta avalikku kasutust Pärnu maakonnas Saarde vallas Surju külas asuvale Uue-Kooli kinnistule (katastritunnused 75601:001:0697 ja 75601:001:0717, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%) rajatava madalseiklusraja avalikuks kasutamiseks.

Otsustati sõlmida tasuta kasutamise leping MTÜ-ga Roheline Jõemaa Koostöökogu, Saarde vallas Surju külas asuvale Uue-Kooli kinnistule (katastritunnused 75601:001:0697 ja 75601:001:0717, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%) rajatava madalseiklusraja avalikuks kasutamiseks.

Otsustati pikendada sõidukite valla sõidukite Škoda Fabia numbritega 814 DBP, 692 DBP, 816 DBP, kasutusrendi lepinguperioodi 12 kuud.

31. juulil toimunud istungil

1. Anti korraldus OÜ Saarde Kommunaal juhatase liikme puhkusele lubamiseks ja määrati asendaja.

2. Anti korraldus Osatühing Saarde Kommunaal osakapitali suurendamiseks rahalise sissemaksega.

3. Parandati ilmne ebatäpsus Saarde Vallavalitsuse 03.07.2024 korralduses nr 2-3/286 „Hanke „Autonoomse generaatori paigaldamiseks vajalikud ehitustööd ja diisलगeneraatorite soetamine“ otsus“.

4. Anti luba ülemäärase müra tekitamiseks Oraveski kinnistul 17.08.2024 kell 20:00-23:59 ja 18.08.2024 kell 00:00-02:00 Oraveski OÜ korraldataval üritusel „Oraveski kodukohviku järelpidu“.

5. Anti luba avaliku ürituse korraldamiseks ja ülemäärase müra tekitamiseks Oraveski kinnistul 10.08.2024 kell 12:00-24:00.

6. Eraldati 552 eurot reservfondist Naisrahvatantsurühmale Surju Sõbratrid III Seto Tantsupeol ja tantsulavastuses „Paganlik PärimusÖÖ“ osalemiseks osalustasu ja transpordikulude katmiseks.

7. Anti kuus sotsiaalvaldkonna korraldust.

8. Kinnitati hanke „Kruusa hankimine, transport ja profileerimine“ otsus.

9. Anti korraldus sundvalduse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks.

10. Anti korraldus Saarde Vallavalitsuse 06.03.2024 korralduse nr 2-3/120 „Saarde Vallavalitsuse 2024. aasta hankeplaani kinnitamine“ muutmiseks.

11. Anti korraldus juubelitoetuste maksmiseks.

12. Otsustati saata volikogusse määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu

17.10.2018 määruse nr 28 „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“.

13. Otsustati saata volikogusse otsuste eelnõud: „Vallavalitsuse (ametiasutuse) struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kehtestamine“; „Arvamuse andmine Kanaküla III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“ ja „Saarde valla tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamise kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“.

14. Toimusid järgmised arutelud:

Tutvuti Pärnu Maakohtu kohtuotsusega tsiviilasjas nr 2-21-14502. Otsustati esitada apellatsioonkaebus. Arutati Kraavimees OÜ täitmistagatise realiseerimist. Otsustati täitmistagatist mitte realiseerida.

Eestkostja ülesannete täitmisel eestkostetava huvides kinnisvarale ekspert-hinnangu tellimine ja selle eest tasumine. Otsustati tellida eestkostetava kinnisvara eksperthinnang ning tasuda selle eest.

07. augustil toimunud istungil

1. Parandati ilmne ebatäpsus Saarde Vallavalitsuse 19.06.2024 korralduses nr 2-3/266 „Reservfondist raha eraldamine“.

2. Parandati ilmne ebatäpsus Saarde Vallavalitsuse 31.07.2024 korralduses nr 2-3/290 „Osatühing Saarde Kommunaal juhatase liikme puhkusele lubamine ja puhkusel viibimise ajaks asendaja määramine“.

3. Anti luba ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamiseks ning pürotehnilise toote kasutamiseks suveaias 23.08.2024 kell 20:00-23:59 ja 24.08.2024 kell 00:00-03:00 Kilingi-Nõmme Klubi korraldataval üritusel „Suvelõpupidu“.

4. Kinnitati riigihanke nr 282064 „Soojusenergia ostmise“ tulemused.

5. Anti korraldus Levalohu põllu katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

14. augustil toimunud istungil

1. Kiideti heaks hajaasustuse programmi eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanne – anti neli sellekohast korraldust.

2. Anti luba Metste Aiandustalu OÜ-l Metste kinnistul ürituse „VI tsillisojade kokkutulek“ korraldamiseks 24.08.2024 kell 11.00-16.00.

3. Anti kolm sotsiaalvaldkonna korraldust.

4. Kinnitati riigihanke nr 282270 „Kilingi-Nõmme tervise- ja suusaraja valgustuse ehitamine“ tulemused.

5. Määrati bussipeatusele nimi

6. Otsustati heaks kiita ning ametisse kinnitada vallavanema esitatud Kilingi-Nõmme Muusikakooli direktori kandidaat.

7. Toimusid arutelud jooksvates küsimustes: 1) nõustuti Keskkonnaameti esitatud keskkonnanaloe KL-522225 (Tõlla pais) andmise otsuse eelnõuga; 2) otsustati korraldada Kilingi-Nõmme klubi juhataja vaba ametikoha täitmiseks avalik konkurss; 3) tutvuti Videvik Energia OÜ 19.07.2024 esitatud märgukirjaga ning otsustati nõustuda märgukirjas toodud vastuväidetega ja koostada DP algatamise eelnõu ja lähteülesanne esitamiseks Saarde vallavolikogu oktoobrikuu istungile.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee

Läheneb algavaks õppeaastaks Saarde valla eelarvest huvihariduse toetuse taotluste esitamise tähtaeg!

Tuletame meelde, et Saarde valla eelarvest huvihariduse toetuse taotluste esitamise tähtaeg algavaks õppeaastaks on 30. september.

Toetust saab taodelda Eesti rahvastikuregistri andmetel ja alalise elukoha Saarde vallas elavatele seitsme- kuni üheksateistkümnepäevastele üldhariduskoolides õppivatele õpilastele. Toetust antakse Saarde valla eelarvest väljaspool Saarde valda tegutseva huvikooli tegevuskulude osaliseks kompenseerimiseks. Toetatav huvikool peab olema registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS). Toetust antakse ühe õpilase ühe õppekoha tegevuskulu arvestusliku maksumusest 80% ulatuses, kuid mitte rohkem kui Saarde valla hallatavate huvikoolide keskmine õppekoha tegevuskulu arvestusliku maksumus.

Taotlused garantiikirja väljastamiseks tuleb esitada hiljemalt 30. septembriks (perioodiks september-mai) või 31. jaanuariks (perioodiks jaanuar-mai). Taotlustele tuleb lisada huvikooli teatis tegevuskulu arvestusliku maksumuse kohta.

Täidetud taotlus koos lisadokumentidega tuleb esitada hiljemalt 30.09.2024 e-posti aadressil info@saarde.ee.

Täiendav info: Andy Tilk andy.tilk@saarde.ee tel: 5912 9850

Koerte kiibistamine ja registreerimine lemmikloomaregistris

Saarde valla koerte ja kasside pidamise eeskiri näeb ette, et Saarde valla haldusterritooriumil peetavad koerad tuleb märgistada mikrokiibiga ning registreerida üleriigilises lemmikloomaregistris (LLR) <https://www.llr.ee/>. Kasside registreerimine registris on soovituslik.

Loomapidaja on kohustatud tagama koera märgistamise mikrokiibiga ja registreerima koera registris hiljemalt 10 päeva jooksul arvates päevast, kui koer sai kolme kuuseks. Üle kolme kuu vanune mikrokiibita koer tuleb märgistada ja registreerida registris 10 päeva jooksul omandamise või valdusse saamise päevast.

Kõik kiibistatud koerte ja kasside omanikud saavad aadressil <https://www.llr.ee/> kontrollida, kas nende lemmik on registris registreeritud. Kui ei ole, võib iga loomaomanik oma koera või kassi registreerida ise või pöörduda selleks vallamajja. Registreerimine on loomaomanikule tasuta.

Kiibistatud ja registreeritud looma leidmisel tuvastab Varjupaikade MTÜ või loomakliinik lemmiklooma omaniku ja võtab temaga kohe ühendust, seega võib loom jõuda koju tagasi väga kiiresti ja oht tänaval elu kaotada on märkimisväärselt väiksem. Kui loom on registrisse kandmata, siis ei ole võimalik vaid kiibi järgi omanikku tuvastada.

Küüslauk ei ole pakend!

Tuletame meelde, et avalikku ruumi paigutatud pakendikonteiner ei ole segaolmejäätmete ega toidujäätmete kogumiseks mõeldud konteiner. Hiljaegu, 11. augustil, jäi tühjendamata Kilingi-Nõmme turu värava ligiduses (Pärnu tn 40 ees) asuv 2500 l segapakendikonteiner, kuna konteinerisse oli pandud küüslauku, riideid, plätud, paar õngeritva, kook, pesuloputusvahend jt jäätmeid.

Palume pakendikonteinerit kasutada sihipäraselt, pakendid ja pakendijäätmed tuleb pakendikonteinerisse paigutada lahtiselt või läbipaistvas kotis. Läbipaistmatute, nt musta värvi, prügikottide kasutamine ei ole lubatud. **Pakendid peavad olema tühjad, vajadusel loputatud, et ei määriks teisi pakendeid.** Ruumi kokkuhoiu eesmärgil tuleb pakendid võimaluste piires kokku suruda, sest siis mahub konteinerisse palju rohkem pakendeid.

Alates 1. aprillist 2023 on kõik Saarde valla jäätmevaldajad kohustatud segapakendi liigiti koguma ja korraldatud jäätmeveo raames jäätmevedajale üle andma, millest tulenevalt on vähendatud avalike pakendikonteinerite arvu. Turu värava pakendipunktis on üks 2500 l segapakendikonteiner, üks 2500 l paberi-kartongikonteiner ja 5000 l kelluke klaaspakendi kogumiseks.

Kaie Sakala
Keskkonna- ja heakorraspetsialist
Saarde Vallavalitsus

Foto: Keskkonnateenused AS

Foto: Kaie Sakala

Ootame tunnustamise ettepanekuid Saarde Vallavolikogu poolt antavatele tunnustustele:

- Saarde valla Aukodanik** - tunnustus antakse inimesele, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud Saarde valla arengule ja vallaelanike heaolule või kes on saavutanud tähelepanuväärse tuntuse ning lugupidamise vabariiklikul või rahvusvahelisel tasemel kultuuri, hariduse, majanduse, eestluse vms edendamisel.
- Saarde valla Suur Vapimärk** - tunnustus antakse inimesele või juriidilisele isikule, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud Saarde valla arengule või vallaelanike heaolule ja kes on saavutanud tähelepanuväärse tuntuse ning lugupidamise Pärnu maakonna tasemel kultuuri, hariduse, majanduse, eestluse vms edendamisel.
- Saarde valla Väike Vapimärk** - tunnustus antakse inimesele või juriidilisele isikule, kes oma tegevusega on andnud olulise panuse Saarde valla arengule ja pälvinud vallaelanike üldise lugupidamise. Saavutus võib olla ühekordne või pikemaajalise töö tulemus.
- Saarde valla Aasta Noor** - tunnustus antakse Saarde valla noorele vanuses kuni 26 aastat või Saarde vallas tegutsevale noorte kollektiivile, kelle töö ja saavutused käesoleval aastal või tunnustamise aastate eelneval aastal on olnud silmapaistvad.

Tunnustuse ettepanek peab sisaldama kandidaadiks esitatava isiku nime, sünniaega, elukohta, elukutset või ametit, töö- või teenistuskoha, teenete kirjeldust ja põhjendust.

Saada oma ettepanek hiljemalt 10.09.2024 aadressile info@saarde.ee

Otsime Kilingi-Nõmme Klubile juhatajat

Ootame Sind juhtima ja arendama Kilingi-Nõmme Klubi tegevust

Oled just see, keda ootame, kui:

- sul on kõrgharidus, soovitavalt kultuuri valdkonnas;
- sul on nooruslikku särtsakust, et sütitada nii noori kui vanu;
- sul on hea arvuti kasutamise oskus;
- su eesti keele oskus on kõrgtasemel ja hea ühe võõrkeele oskus;
- sul on hea suhtlemisoskus, kohusetunne, usaldusvärsus, otsustus- ja vastutusvõime;
- sul on B-kategooria juhtimisõigus.

Kasuks tuleb varasem kogemus asutuse juhtimisel ja projektide kirjutamise oskus.

Meil on hea töötada, sest väärtustame paindlikku töökorraldust. Sind ootab mitmekülgne ja vastutusrikas töö, konkurentsivõimeline töötasu ning suurepärased võimalused ennast koolitada ja arendada.

Tööle asumine esimesel võimalusel

Kandideerimiseks saada 29. augustiks 2024 meile oma avaldus, CV ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid e-posti aadressile info@saarde.ee või postiaadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304. Lisa kirjale märksõna - "Klubi".

Kui Sul on küsimusi, siis nendele vastab humanitaarõunik Andy Tilk telefonil 5912 9850 või e-posti aadressil andy.tilk@saarde.ee.

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Muudatused Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õppetöös – teadmiseks õpilastele ja vanematele

Uue õppeaasta algus toob kaasa mitmed olulisi muudatusi kooli õppetöö korralduses seoses õppe- ja ainekavade uuendamistega, koolivaheaegade ja eriti eksamite korraldustega. Enim puudutab see 9. klasside õpilasi.

Oluliseimad muudatused on 9. klassi lõpuksamite aegades. Ühtsete põhikooli lõpuksamite õppeained, vormid ja ajad on järgmised:

- eesti keel (kirjalik) – **22. aprill 2025. a;**
- matemaatika (kirjalik) – **07. mai 2025. a;**
- valikeksam vene keeles, bioloogias, keemias, füüsikas, geograafias, ajaloos, ühiskonnaõpetuses (kirjalik), inglise keeles (B1-tasemel, kirjalik), prantsuse keeles (B1-tasemel), saksa keeles (B1-tasemel) või vene keeles võõrkeelena (B1-tasemel) (kirjalik ja suuline) – **12. mai 2025. a;**
- valikeksam inglise keeles (B1-tasemel; suuline) – **12.–14. mai 2025. a;**

9. klassis lõpuksamite ligi kuu varasemaks toomine mõjutab ka 11. ja 8. klasside uurimis- ja loovtööde esitamise ja kaitsmise tähtsust.

Tähele tasub panna ka kooliva-

heaegu. **Kevadine vaheaeg algab tavapärasest nädal varem.**

2024/2025. õppeaasta koolivaheajad on järgmised:

- I vaheaeg 21. oktoober 2024. a kuni 27. oktoober 2024. a;
- II vaheaeg 23. detsember 2024. a kuni 5. jaanuar 2025. a;
- III vaheaeg 24. veebruar 2025. a kuni 2. märts 2025. a;
- IV vaheaeg 14. aprill 2025. a kuni 20. aprill 2025. a;
- V vaheaeg (v.a. lõpuklassid) 10. juuni 2025. a kuni 31. august 2025. a.

Kõikidest jooksivatest muudatustest annab kool teada e-Kooli, kooli kodulehe ning kooli Facebook'i lehe vahendusel. Rõhutan siinkohal vajadust kodudel regulaarselt e-Koolis toimuval – nii lapse toimetulekul kui ka infol – silma peal hoida. Samuti on abiks klassijuhatajad info kiirel vahendamisel. Siinkohal palve lapsevanematele, kellede kontaktandmed on suve jooksul muutunud, edastada uued andmed nii kooli kantseleisse kui ka klassijuhatajatele.

Seoses kooli õppekava kaasajastamisega on toimunud mõningad muudatused I kooliastme hindamises. 1.-3. klassi õpilastele on klassiõpetajate poolt välja töötatud ennastjuhtiva õppija kujunemist

toetavad päevikud. Päevikusse paneb õpilane õpetaja kaasabil kirja oma püstitatud isiklikud eesmärgid, analüüsib nende täitmist ja leiab parendusvaldkonnad. Õpetaja kasutab päevikut kirjaliku tagasiside andmiseks. Nii on võimalik nii õpilasel endal, õpetajal kui ka lapsevanemal iganädalaselt saada ülevaade lapse hakkama saamisest koolis.

Klassijuhatajapoolne mahukam ja kokkuvõttev tagasisidestamine toimub edaspidi kaks korda õppeaastas (detsembris ja juunis). 2. ja 3. klassis toimub põhiainetes numbriline hindamine e-koolis ikka viie palli süsteemis.

Murede või küsimuste korral on õpilase ja vanemate esmaseks nõustajateks koolis klassijuhataja, aineõpetajad ja tugispetsialistid. Vajadusel kaasame ka spetsialiste väljastpoolt kooli. Pingutame ühiselt, et õppimise või käitumisega seotud probleeme ennetada ning lahendada.

Mis saab siis kui koolitükk ebaõnnestus või jäi vastamata? Kui õpilase kirjalikku või suulist vastust on hinnatud hindegiga „2“ või „1“ või kui hinne on jäänud välja panemata (e-Koolis „V“ või „MA“), antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks. On oluline

tähele panna, et tähis „V“ e-Koolis on võrdväärne hindegiga „1“. Kui õpilane ei tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjusest olulist õpiülesannet järele vastama, siis on õpetajal õigus „V“ või „MA“ asemele e-Koolis märkida hinne „1“.

Juhul kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhen-damist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsioonitunni ajal. Õpetajate konsultatsioonitundide ajad saavad paika septembri esimese täishädala jooksul ning avaldatakse kooli kodulehel.

Tuletame meelde ka mõned olulisemad kodukorra põhimõtted:

- Õpilane võtab kooli kaasa õppetöös vajalikud ja õpetajaga kokku lepitud õppevahendid. Kehalise kasvatuse tundides peab iga õpilasel olema spordiriistetus ja -jalanõud, mis vastavad ilmastikutingimustele.
- Koolikohustusliku õpilase vanem teavitab hiljemalt õppet puudumise esimesel õppepäeval kooli õpilase õppet puudumisest ja võimalusel puudumise kestvuse e-Kooli või muude klassijuhatajaga kokku lepitud kanalite kaudu.
- Kui õpilane peab õppetöö ajal koolist lahkuma, on ta kohus-

tatud sellest teavitama klassijuhatajat. Kui see ei ole võimalik, siis õppealajuhatajat, kooli psühholoogi või teavitama lahkumisest kooli kantseleid.

- Õpilased on kohustatud osalema kooli poolt määratud õppetööd toetavates tegevustes (loengud, õppekäigud, üritused, mis toimuvad õppetundide asemel) ning sealt puudumine võrdsustatakse õppetunnist puudumisega.
- Õppetööd toetavast tegevusest puudumisel on koolil (aineõpetajal) õigus määrata õpilasele iseseisev kirjalik töö võrreldavas ajalisel mahus.
- Õpilane võtab isiklike asjade hulgast ja kasutab isiklikke tehnilisi õppevahendeid, heli ja pildi salvestus- ning taasesituse ja elektroonilisi mängu võimaldavaid seadmeid õppetundides üksnes õpetaja vastaval korraldusel.

Uue õppeaasta algus on põnev aeg, kuid see nõuab ka kohanemist ja ettevalmistust. Soovime kõigile õpilastele ja nende peredele edukat ja rõõmurohket kooliaastat!

Kairi Kaldoja

*Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi
õppejuht*

Kuidas vanem saab valmistuda kooliaastaks?

Koolilapsi ootab ees uus kooliaasta ja taas tuleb uuesti harjuda igapäevase kindla päevakavaga. Lapsevanemgi peab ennast uueks õppeaastaks ette valmistama, eriti kui laps läheb esimest korda kooli. Esimese klassi lapsel on vaja omaks võtta suur koolimaja, koolipere, oma klassiruum, klassikaaslased, õpetajad kui ka harjuda pingis istumise, õpetaja kuulamise ja vaikselt olemisega. Esimese klassi lapse jaoks on kõik uus ja koolieluga ja uue elurütmiga harjumine võtab aega.

Koolirütmiga peavad uuesti kohanema ka kõik teised õpilased. Vajalik on see, et vanemad oleksid oma lapsele toeks ning leiaksid iga päev oma kiire elutempo juures aega, et lapsega suhelda ja tema päevategemiste vastu huvi tunda. Ära kuulamine, arutelud igapäevateemadel ja usalduslik suhe vanematega ning teadmine, et olemas on alati kodune toetus, loob turvatunde, mis on lastele elus toimetulekuks kõige tähtsam.

Lapsed tunnetavad oma vanemate suhtumist, kui vanem suhtub asjadesse positiivselt, siis teevad seda ka lapsed, kui vanem muretseb, hakkab ka laps muretsema.

Mida saab vanem teha, et oma last koolielus toetada?

Leia aega, et lapse jaoks kohal olla ja last päriselt kuulata. Arenda enda kuulamisoskusi ja õpeta oma eeskujuga ka lapsele, kuidas kuulata keskendunult, huvitatult, toe-

tavalt, asjatute vahele segamisteta ja koheste lahenduste pakkumisteta. Ole valmis kuulama eriti siis, kui laps tuleb ise sinuga rääkima. Kui laps ise rääkima ei tule, võib abi olla sellest, kui tavapärase küsimuse „Kuidas sul koolis läks“ asemel küsida teisi küsimusi. Vahel on hea rääkida kui samaaegselt koos midagi teha.

Toeta last õppetöös, et temast kujuneks samm-sammult ennastjuhtiv õppija. Oluline on see, et laps saab aru õppimise olulisusest, tuleb toime takistustega, oskab vajadusel küsida abi, oskab endale seada eesmärgi ja ennast ise motiveerida. Oluline on ka lapse oskus tulla toime erinevate emotsioonidega. Tähtis on, et laps oskaks anda enda õppimisele hinnangut. Neid oskusi õpitakse tasapisi igapäevase koolielu käigus. Sellel teekonnal on vajalik kindlasti ka kodu toetus.

Aita lapsel millestki vaimustuda ja saada selles väga heaks. Kooliharidus on oluline ja laps peab õppima end motiveerima ka tegevusteks, mis esialgu igavad tunduvad. Seega märka, mis su last vaimustab ja mille suhtes ta entusiastlik on - olgu see siis mõni teema koolis või miski, mida ta vabal ajal teeb. Kui lapsel on huvi millegi vastu, mis vanemana sulle huvi ei paku, siis püüa ka endas seda huvi tekitada, et lapse maailma paremini mõista. Ja aita lapsel saada loojaks, mitte lihtsalt

tarbijaks. Näiteks kui lapse lemmiktegevuseks on arvutimängud, siis püüa mõista, mis teda selles köidab ja milliseid oskusi ta selle käigus arendab. Samal ajal vaata, kas ehk on võimalik suunata teda lisaks mängimisele ka näiteks ise arvutimängude loomist õppima.

Ära väldi „tabuteemasid“ ega lükka nendest rääkimist edasi teismelisele. Mida varasemalt ja avatumalt saab laps sinuga rääkida sellistel teemadel nagu suitsetamine, alkohol, narkootikumid ja seksuaalsus, seda väiksem on oht, et ta hakkab tarbima uimasteid või kahjustab ennast ebatavalise seksuaalkäitumisega.

Õpeta lapsele endast ja teistest hoolimist läbi isikliku eeskujuga. Kui sa täiskasvanuna teed vea, siis kas andestad endale ja proovid edaspidi paremini või jäädki end süüdistama? Kui keegi teine kohtleb sind halvasti, siis kas astud enda eest rahulikult ja selgelt välja? Kas halvustad lapse kuuldus teisi inimesi ja räägid neid taga, või näitad, kuidas keerulisi olukordi hoolivalt lahendada? Kui su lapse klassis on mõni laps, kes on teistsugune või käitub halvasti, siis kas püüad koostöös õpetaja ja teiste lapsevanematega teda mõista ja abistada? Laps õpib sind vaadates ja sinuga koos. Saad olla eeskujuks. Märka, kui su lapsel on mure – näiteks, kui on märke, et teda kiusatakse. Toeta last märkama ja sekkuma, kui abi vajab

mõni teine laps.

Oluline on ka koolilapse tervis, tervena aitab püsida piisav liikumine, sport, värskes õhus viibimine vähemalt kaks tundi päevas, hea meeleolu, pingevaba õhkkond, positiivne ellusuhtumine, piisav uni ning mitmekesine ja tasakaalustatud toit. Hommikusoök on tähtis. Laste hommikuste pea- ja kõhuvalude sagedaseks põhjuseks on just söömata hommikusoök. Vahel võib süüdlaseks olla ka koolimineku ärevus või mõni muu kooliga või koduga seotud mure, mis väljendub valuna. Selisel juhul tuleb lapsega rahulikult rääkida ning püüda välja selgitada, kas ikka on tegemist tervisehäirega või on põhjused mujal. Sagedase kõhu- või peavalu korral tuleks aga kindlasti pöörduda ikka perearsti poole.

Nutiseadmete osatähtsusega lapse elus tasuks olla tähelepanelik – arvuti ja telefoni kasutamine

ei tohiks asendada kõiki muid tegevusi. Laps on niigi poole oma päevast koolipingi, kodus arvuti või telefoni taga olles on laps taas sundasendis, mis kokkuvõttes mõjub halvasti nii lapse rühile, nägemisele kui ka arengule tervikuna. Tuleks siiski püüda leida tasakaal, siingi saab eeskujuks olla vanem.

Lapsevanemana ei pea ega saagi olla perfektne ja kohe kõike osata. Lapsevanemaks olemine tähendab kehtvat õppimist. Kui jääd millegagi hätta, ära pelga otsida abi. Väga palju on head ja toetavat materjali internetis, võimalik on täiendada end vanemluskoolitustel. Oluline on koostöö kooliga ja erinevate last toetavate spetsialistidega.

Head kooskasvamist!

Pille Kadak

*Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi
psühholoog*

KING
Kilingi-Nõmme
Gümnaasium

Õppeaastat alustame 2. septembril kell 8.30 koduklassis klassijuhatajatunniga.

9.30 toimub aktus (sõltuvalt ilmast) kas suveaias või spordihoones.

Pärast aktust jätkub klassijuhatajatund (kuni 11.05).

Õpilasiinid väljuvad kell 12.00.

Huvitegevusest algaval õppeaastal Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis

Kevadel alanud kooli rekonstrueerimine toob väljakutseid huvitegevuse plaanidesse, mil mõnelegi tegevusele tuleb leida asenduspind või kaaluda projektipõhist toimimist.

Kooliaasta alguses on oluline peres läbi arutada, mida laps lisaks õppetegevusele teha soovib, missugused ringid talle sobivad või kuidas sisustada tundide väline aeg. Koolis jätkuvad pika traditsiooniga: spordiringid, koolileht Kirjatark, kunsti- ja käsitööringid, mudilas- ja lastekoorid, rahvatants jne.

Kooli üldine huviringide ajakava valmib teise koolinädala jooksul, seejärel jagatakse seda läbi e-kooli õpilastele, vanematele.

Ringid, mis alustavad 2. septembril, nende kohta jagatakse info esimesel võimalusel nii e-koolis kui ka kooli sotsiaalmeedias.

Septembri esimesed nädalad ongi aeg valikute tegemiseks –

osaleda, tutvuda ringide sisuga. Mõistlik on pidada nõu ringijuhendajaga, kes oskab osalemise osas nõua anda ja selgitada ringi toimimist.

Huviringides osalemine on vabatahtlik võimalus, mitte kohustus, kuid sellest hoolimata palume perel läbi mõelda lapse osalemine kogu õppeaastal. Temaga arvestab huviringis sõber, klassikaaslane, juhendaja. Igas tegevuses on oluline järjepidevus.

Lisaks kooli huviringidele pakuvad põnevaid ja arendavaid tegevusi meie lastele muusikakool, spordihoone, klubi, huvikeskus.

Huvitegevus on võimalus end proovile panna, arendada, avastada uusi asju ning saada kogemusi; lisaks põnevad ühised tegemised ja sündmused koos teiste noortega.

Laine Ülemaante
Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi huvijuht

Surju ja Ilvese külade kodukandipäev

20. juulil 2024 toimus Surju pargis MTÜ Surju-Ilvese Küla Seltsi poolt korraldatud Surju ja Ilvese külade kaheksas kodukandipäev. Päeva eesmärgiks on kodukohta väärtustamine, seltsi- ja kogukonnaliikmete koostöö ja aktiivsuse tõstmine. Kodukandipäeval on oluline koht traditsioonide ja pärandi arendamisel, sünni- ja kodukohta väärtustamisel. Kodukandipäeva avasid MTÜ Surju-Ilvese Küla Seltsi juhatuses esimees Marianne Kuusk ja päevajuht Önnela Teearu. Lipu heiskasid külaseltsi liige Mare Kütt ja Marianne Kuusk. Päeva alustas Häädemeeste huviteater etendusega „Minu ema ema olli minu emal seda rääkinu...“ Aire Koop lavastuses. Kõigile osalistele jätkus tegevusi kuni öötundideni. Õpitubades oli võimalik õppida Daily Harjaksi, Aime Villi, Marianne Kuuse juhendamisel decupazi tehnikas trükki, nõõpidest võtmehoidja ja käepaela valmistamist. Saunaviha töötoas sai Kaia Muhuste käe all õppida viha valmistamist ja soovijad said lasta teha endale massaaži. Önnela eestvedamisel toimusid toredad ja lõbusad võistlusmängud ning ühis laulmine. Ilusat käsitööd sai osta noorte aktiivsete naiste poolt korraldatud käsitöö näitusmüügilt ning osta nende endi poolt valmistatud kooke ja pirukaid. Lastele valmistas rõõmu hobusesõit. Edukas oli ka loterii, kus iga pileit võitis. Loterii auhinnad koosnesid seltsi liikmete ja Rosamunde poolt annetatud esemetest. Kõigile osalejatele pakuti kõhutäiteks sooja suppi. Kodukandipäeval oli jälleenäge-

misrõõmu, inimeste omavahelist sõbralikkust suhtlemist, meenutusi ja arvamusi kodukohta tuleviku kohta. Öhtu jätkus ansambel „See Viis“ saatel lõbusa simmaniga, kus sai jalga keerutada, kaasa laulda või muusikat nautida. Tantsijaid ei seganud ka ootamatult sadama hakanud vihm.

Kodukandipäeva korraldamiseks on alati vaja teha ka rahalisi kulutusi. Selleks koostas seltsi juhatus projekti „Surju ja Ilvese külade Kodukandipäev 2024“ ja esitas Kohaliku omaalgatus-

programmi 2024. kevadvooru. Projekt rahastati 1200 euro ulatuses. Rahalist toetust saadi Saarde vallalt.

Täname kõiki abilisi, esinejaid, sponsoreid ja kodukandipäevast osavõtjaid. Hea on tõdeda, et külas on väga palju abivalmis teotahetlisi inimesi.

MTÜ Surju-Ilvese Küla Seltsi juhatus

SURJU KOOL

2024/2025.õ.a. AVAAKTUS

1. SEPTEMBER KELL 10:00

• **AKTUS SAALIS**
• **KLASSIJUHATAJATUND**

KOOLIBUSS SEL PÄEVAL EI SÕIDA

KOP KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM

SÜGISVOOR ON PEAGI AVATUD!

TAOTLUSI SAAB ESITADA KUNI **2.10.24 KELLA 16:30**

ROHKEM INFOT JA JUHISED **ARENDUSKESKUS.EU/KOP**

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES OF PÄRNU COUNTY

PÄRNUMAA ARENDUSKESKUS

Projekt „Euroopa Kultuuriküla“ tähistas 25. sünnipäeva

24.-28. juulini toimus Hollandi väikelinnas Wijk aan Zees Euroopa Kultuurikülade (Cultural Village of Europe) juubelihõnguline kokkusaamine. Liikumise põhimõtte on lihtne: elu ja kultuur ei tähenda suurt linna, vaid elu ja kultuuri hoiavad külade ning väikelinnade elanikud, igäüks oma parimal kombel.

Kilingi-Nõmme esindas seekord pisikene delegatsioon, kuhu kuulusid Mare ja Villem Tallo ning Siim Kolla. Wijk aan Zeesse olid kohale tulnud esindajad lisaks Eestile veel Taanist, Saksamaalt, Austriast, Tšehhist, Ungarist, Prantsusmaalt ja Itaaliast. Käoleval aastal oli suurt tähelepanu pööratud just noorte kaasamisele, sest 1999. aastal alanud projekti algatajad ning osalejad on suures osas juba eakad inimesed. Seega loodetakse, et just noored võtavad edaspidi ohjad enda kätte ning kultuurikülade traditsioon jätkub. Kui vanemad osavõtjad elasid peredes,

siis noorte jaoks oli küla keskele väljakule püstitatud telklaager.

Kõikidel päevadel toimusid erinevad töötod. Suures telgis said kõik soovijad tegeleda maalimisega. Samal ajal oli võimalus tantsutundides valmistuda etteasteks,

mida esitati viimase päeva õhtul toimunud kontserdil. Kes ei peljanud jahedat merevett, võis osaleda ka surfikursustel. 25. juulil külastasime dününides kohalikku skulptuuride parki „Een Zee van Staal“ („Terasmeri“), kuhu on püstitatud 16 terasest kunstiteost, millest suurem osa valmis aastal 1999, kui Wijk aan Zee oli esimest korda kultuurikülade kokkusaamise võõrustajaks. 26. juulil oli meil võimalus tutvuda TATA Steel'i terasetehasega linnakese külje all. 27. juuli pärastlõunal toimusid diskussioonid kultuurikülade tuleviku ja jätkusuutlikkuse teemadel. Leiti, et kogukond ja ühised kogukondlikud tegevused on olulisimad, mis aitavad säilitada ja edendada elu väikestes linnades ja külates. Kõikidel õhtutel toimusid ka erinevad kontserdid, kus esinesid nii kohalikud kui ka muusikud Itaaliast. Viimase päeva õhtul toimus aga meeleolukas kontsert, kus üllatusena esitasid hollandlastest eestvedajad iga maa keeles ühe laulu. Samuti sai vaadata maali-töötubades valminud taieeid ning tantsutundide tulemina sündinud südamlikke etteastet. Pidus jätkus lõbusas meeleolus hiliste öötundideni. 28. juulil aga saime terve päev enne kojulendu tutvuda omal käel värvika Amsterdamiga.

Allakirjutatud oli võimalus osaleda sellisel üritusel esmakordselt. Oli äärmiselt soe vastuvõtt ja sõbralik õhkkond, teemasid, millest rääkida, jagus küllaga. Samuti vahetasime kontakte, et ka edaspidi üksteisega suhelda.

Aitäh Saarde vallale toetuse eest!

Kohtumiseni 2025. aastal Eestis!

Tekst ja fotod: Mare Tallo

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse kultuuripoolelt

Aastaid tagasi töid Kilingi-Nõmme kunstiringi liikmed oma tehtud töid SA Kilingi-Nõmme

Tervise- ja Hoolduskeskuse hoolealustele vaatamiseks. Seoses remonditöödega on nn kultuurilisem pool majas pisut top-pama jäänud.

Aprillikuu keskel käivitus tänu uuele tegevusjuhendajale Lyle koostöö Pärnu Koidula Gümnaasiumiga, kus töötab Ly tütar Anne-Ly Raid. Nende vahendusel saime Koidula koolist akvaariumi, mis tänaseni on köitnud nii hoolealuste, töötajate, kui külastajate tähelepanu. Täna-seks on kaladepere värvikirevamaid liike juurdegi saanud.

Anne-Ly kureerimisel jõudis meieni tema enda kokku pandud ja seatud Eesti kroonide lugu, mis on tänasest üleval II korrusele ja harrastusornitoloog Sven Hõbemäe linnupiltide kollekt-sioon „Parem varblane peos, kui tuvi katusel, mis paikneb I kor-

ruse koridoris.

Loodan, et juuli alguses avatud nn galerii on vahelduseks ja annab põhjust toast ja osakonna piiridest välja tulekuks. Oluline on tekitada huvi ja eesmärgistatult parandada liikumist, kui ilm õue minekut ei soosi.

Suur tänu meie maja töömees Harrile, kes kiirelt paigaldas siinid, mis võimaldasid näituse üles paneku. Tundub, et näitus on veel täienemas ja uute näituste plaanid juba nn kerkimas!

Meeleolu loovate tubaste lillede eest hoolitseb Tiina ja hoovis olevate taimekastide seisundit valvavad Liina ja Ly. Hoolealustele rõõmu pakkudes on ehk nende tervis ja meeleolu parem ning õdedel ja hooldajatel ka pisut lihtsam. Täna kogu maja töötajaid oma panuse andmise eest!

Kristi Sutt

SA Kilingi-Nõmme THK

21. september kell 19.00 Saarde kirikus

Saarde kiriku remondi

TOETUS-KONTSERT

Piletid eelmüügis Fientas, Saarde pastoraadis ja K.-Nõmme klubis 15/20€

Alates 17.09 ja kohapeal 20/25€

Lisainfo: 5271563

Anna Kaneelina

Liisi Koikson

Erki Pärnoja

EELK Saarde Katriina kogudus

25 aastat projekti „Euroopa Kultuuriküla“

10. augustil kogunes Kilingi-Nõmme suveaeda noori ja vanu, et võtta osa projekti „Euroopa Kultuuriküla“ 25. aastapäeva peost. Juubeli puhul on kohane meelde tuletada, kuidas see kõik algas ja mida toredat oleme selle käigus kogenud.

Euroopa Kultuurikülade liikumise ajendiks sai Taani pealinna Kopenhaageni valimine Euroopa kultuuripealinnaks 1996. a. Vastukaaluks ja meeldetuletuseks, et Euroopa ei koosne üksnes linnadest, vaid on olemas ka külad, kuulutas Taani küla Tommerup end Euroopa kultuurikülaks. 1999. a järgis tema eeskuju Hollandi küla Wijk aan Zee, kelle elanikud tundsid, et linnakultuuri kõrval tuleb tunnustada ja säilitada ka maakultuuri ja oma elukeskkonda. Idee edendamiseks otsiti toetust teistelt Euroopa külakogukondadelt. Kampa lõi 12 küla ja väikelinna eri maadelt. Ühiselt töötati välja Külade Harta, millele külade esindajad kirjutasid alla 10. detsembril 1999. a. Sellega loodi alus rahvusvahelisele projektile „Euroopa Kultuuriküla“. Initsiaatoriks oli hr Bert Kisjes Hollandist ja Eesti-poolseks eestvedajaks hr Kalle Kiipus. Eestis juhivad projekti MTÜ AIK Livonia.

Kultuurikülade liikumise eesmärgiks on linnastuval ühiskonnale teadvustada, et külaelul on oma võlu ning et väikeses linnas ja külas on elu sama täisväärtuslik kui suures linnas. Maaelu edendamise kõrval on tähtis ka oma kultuuri tutvustamine teistele rahvastele ning võimaluse pakkumine rahvusvaheliseks suhtluseks. Projekti suurim väärtus seisnebki kontaktide loomises ja **üksteise kultuuride ja eluolu tundma õppimises**.

Osalevad 12 küla ja väikelinna (sulgudes Euroopa kultuurikülaks olemise aasta):

1. Wijk aan Zee – küla Põhjamere kaldal Hollandis (1999);
2. Mellionec – bretooni küla Prantsusmaal (2000);
3. Bystré – Tšehhi väikelinn (2001, 2012);
4. Pergine-Valdarno – oliiviõli tootmisest elatuv Itaalia küla (2002);
5. Aldeburgh – linnaõigustega küla Inglismaal (2003);
6. Paxos – turismist elatuv Kreeka saar (2004);
7. Kilingi-Nõmme – väikelinn Eestis (2005);
8. Ströbeck – maletraditsioonidega küla Harzi mägedes Saksamaal (2006);
9. Palkonya – Ungari

küla, kus on 53 veinikeldrit (2007);

10. Porrua – karjakasvatusega tegelev Hispaania küla (2008);

11. Tommerup – Fyni saarel asuv Taani omavalitsus (1996, 2009, 2016);

12. Kirchheim – 900 aastane Austria küla (2010).

Mida oleme selle 25 aasta sees teinud? Algas see nii, et igal aastal kordamööda kandis üks osalejatest kultuuriküla tiitlit. Seal toimusid kõik selle aasta üritused – konverentsid ja töögruppide nõupidamised, noorte suvelaager ning kõige rahvarohkem suur suvefestival kontserdi, näituste, ekskursioonide ja laadaga, kohaliku käsitöö ja rahvustoitute tutvustamise, delegatsioonide võõrustamise ja kodumajutuse pakkumise. Ettevalmistustööde ja ürituste läbiviimisel tegutses kogu küla.

Meie jaoks oli kõige erilisem 2005. aasta, sest siis oli Kilingi-Nõmme kord kanda kultuuriküla tiitlit ja pidime vastu võtma kõigi teiste külade delegatsioone. Tuleb tunnustada, et olime väga tublid, sest saime sellega hakkama. Korraldasime kevadkonverentsi, noortelaagri ja 3 suurt suvefestivali. Grupid peatusid siin enamasti 3..4 päeva, mis kõik tuli sisustada. Kokku külastas Kilingi-Nõmme 450 väliskülast 11 Euroopa riigist. Külaliste vastuvõtuga oli seotud ligi 200 inimest, kodumajutust pakkus 60 peret. Terve suvi huvitavaid kohtumisi, võõra kultuuriga tutvumist ja tore-daid pidusid – kogu linna ja piirkonna rahvale!

Kultuuriküla 2005 ürituste positiivseks küljeks tuleb lugeda laia rahvahulga kaasamist ning osalusvõimaluse pakkumist kõigile ürituste korraldamisel, külaliste majutamisel, kohaliku elu huvitavamaks muutmisel, linna ja kodu kaunistamisel.

Nüüd, kus kõik külad on saanud kanda kultuuriküla tiitlit ning külastanud kõiki teisi kultuurikülasi, saame teha kokkuvõtteid.

Meie suured reisigrupid on käinud kõigis kultuurikülades, seejuures Hollandis 3 korda, Taanis ja Tšehhis 2 korda. Hispaaniasse lendasime, muidu ikka sõitsime bussidega, kus kohti kuni 55. Itaalias ületasime kõrged Apenniinid näiteks kahekordse bussiga, seal-sed mägilased polnud sellist bussi enne vist näinudki.

15 reisi nimekirju kokku lüües selgub, et kohti on olnud ligi 640 reisijale. Kuna paljud on osa võtnud

Euroopa Kultuurikülade pidu Suveaias. Foto: Kalju Sarapuu

mitmest sõidust, on koondnimekirjas 259 nime. Neist 228 on piirdunu ühe kuni viie sõiduga. Visamad on reisiväsimust trotsides kohal olnud rohkematel kordadel – kuuel reisiril 8 (sh Kalle Kiipus, Eiki Lehemets, Vella-Rita Saar), seitsmel reisiril 9 (sh Ahti Seller, Anne Aasamets, Maia Tomson, Tiiu Tammiste), kaheksal reisiril 4 (Margit Schmidt, Mall Kuningas, Ada Kau-gija ja Evi Lapp), 9 korda on teele asunud Leelo Allik, 10 korda Önnela Teearu, Reet Sinik, Tiiu ja Jaan Tähepõld, Rista Tiit, Raimo Simson. 12 korda on osa võtnud Eesi Kolla ja 13 korda Peep Paimre ja Siim Kolla.

Reisidele võeti kaasa ka palju koolilapsi, kes esinesid tantsu- ja võimlemiskavades tublilt ja said ühtaegu hea välissuhtluse kogemuse.

Igal reisiril on olnud palju üllatusi, tore-daid hetki, sõbralikku suhtlust, uudistatarkuste-kogemuste sadu ajusoppidesse, lusti ja rõõmu. Nagu muinasjutus – ei saa sõnades kirjeldada, tuleb ise kogeda.

Lisaks kultuurikülades käimisele tekkis ajapikku erinevaid koostöövõrgustikke, kus oleme osalenud. Nagu näiteks eakate omavaheline suhtlemine projekti „Harvest“ raames, kultuurikoostöö projekt „Europa Ludens“ Hollandi džassmuusikute rändamisega mööda kultuurikülasi, Europa Laulukoor muusikakoolidele, projekt „GO and DO“ raames korraldatavad töölaagrid. Kilingi-Nõmme Gümnaasium on korraldanud kaks rahvusvahelist konverentsi, oleme saatnud oma esindajad puuskulp-

Lapsed kultuurikülade lippe joonistamas.

Foto: Liis Muga

tuuride tegemise laagrisse Tšehhi ja skulptuuripargi „Terasmeri“ rajamisele Hollandisse.

Mis kasu oleme sellest saanud? Kõigepealt saime ettekujutuse elust Euroopas, sest nägime seda väga ehedal kujul, elades peredes ja liikudes piirkonnas ringi koos oma võõrustajatega. Saime parandada oma kehva võõrkeelt, puhata, lõbutseda ja luua sõprussidemeid. Mitmed noored said julgust minna hiljem välismaale õppima või tööle. Reisimine innustab selle kandi kohta infot juurde lugema. Kui enne polnud aega, siis pärast sirvid voldikuid ning saad veel palju huvitavat teada.

See projekt on meid liitnud Euroopaga rohkem kui miski muu, just nende maadega, kus on meie sõprus-külad. Ta on liitnud ka meie kogukonda, sest pikad bussisõidud Euroopa kiirteedel löid suurepärase olustiku sõbruneda kõigi reisikaaslastega. Miski ei liida paremini, kui ühine mure ja tegutsemine ürituse korraldamisel või tekkinud prob-

leemi lahendamisel.

25 aasta jooksul on maailmas nii mõndagi muutunud, see on reisimist kas lihtsustanud või raskendanud. Alustasime oma I reisi Hollandisse 1999, tas-kus eesti kroonid, ja nii ka lõpetasime 2010 Austriaga. Pidime vahetama eurosid ja sihtmaa valuutat. Euro tuli meile alles 2011. Piiriülestel saime välispassi uue põneva templi ning mõni-kord tuli seal tunde oodata. Asi muutus lihtsamaks pärast Eesti liitumist Schengeniga alaga (2004). Kahjuks on maailm muutunud rahu-tumaks ja enam ei saa nii vabalt liikuda.

Nüüd, kus koroona ja julgeoleku olukord on suuremad ringirändamised pausile pannud, toimub külade vahel regulaarne suhtlus mitmesuguste sidekanalite abil. Peetakse veebikoosolekuid ja antakse aru, mis kuskil teoksil on. Korraldatakse väiksemaid kogunemisi ja töötubasid. Tänavu juulis kutsus Wijk aan Zee teiste külade noori juubeliaasta laagrisse, kus meilt

käis 3-liikmeline delegatsioon (Mare ja Villem Tallo, Siim Kolla).

Äsja peetud juubelipeol sai osaleda Mari Karoni koostatud teemakohases viktoriinis ning lapsed said värvida kultuurikülade lippe. Vaatamiseks oli välja pandud Eesi Kolla fotoalbumid ja osalejate nimekiri, kaasa sai võtta värseid voldikuid ning viktoriinist osavõtjatele jagati välja reisidelt kogutud suveniire. Esinesid akordionistid Önnela Teearu juhatusel ja naisrahvatantsurühm Kilingi Eve Sinijärve juhatusel. Lõpetuseks said kõik maiustada tordi ja morsiga.

Järgmisel aastal möödub 20 aastat meie kultuurikülaks olemisest, seda tuleb kindlasti tähistada. Plaan on kutsuda siia ka väliskülalisi. Praegu on oluline, et tegevus ei vaibuks ja et liituks uusi asjast huvitatuid. Võtke ühendust!

Eesi Kolla
MTÜ AIK Livonia juhatusel
liige

SPORT

Kõveri spordipäev

Kõveri Puhkekeskus võõrustab 11. aastat külalisi Surju piirkonna perekeske spordipäevaga. Saarde Liikumisaasta 2024 kalendrisse said linnukese kirja 53 spordipäevaga nakatunud. Kõveri viburajal võistles kokku 15 huvilist. Võisteldi pikkvibuga ja medaleid jagati viies võistlusklassis. Poiste esikoha võitis veenva ülekaaluga Marthen Nepste. Meesjuunioride esikoha võitis Ardo Ojamets. Algate naiste võistlus oli kõige tasavägisem. Airi Maiste saavutas esikoha vaid ühepunktilise eduga Marianne Kuusk ees. Täiskasvanud naiste esikoha võitis Marge Maiste. Meeste täpseimaks vibulaskjaks osutus Leho Sillat. Duetlonirajal sibus 10 alla 12-aastaslast. Neist kiireim poiss oli Egert Kukk ja tüdruk Marta Ruul. Kõveri julgemate triatlonil kaitses Saarde valla au Vahur Luik, kes võitis tallelinlase Sulev Loka järel teise koha. Naiste esikoha võitis Sulevi elukaaslane Merle Siimsen. Võistkondlikus triatlonis näitasid järgnevatel koha kätte pärnakad – Liisa, Urmo ja Madis Kesküla. Neile järgnes naiskond – Malle Ellam, Birgit Ojamets ja Mari-Liis Kaljur. Kolmandana lõpetasid KiNG 12. klassi lõpetajate tiim „Mõnumummid“ – Uku Tominga, Tõnis Hendrik Tallo, Grethe Karoline Kaljaste. Vaatemängulisel kärurallil tuisas rajale kuus ekipaazi. Absoluutarvestuse võiduga tagasid Andrus Karotamm / Liis-Marie Kaljur ühtlasi kahe rattaliste kärude esikoha. Üherattaliste masinaklassi esikoha viisid Pärnusse Taivo Vahter / Emma-Liisa Retpap. Absoluutarvestuse kolmanda kohaga võitis kolmerattaliste esikoha Kilingi-Nõmme dandem Marleen Parm / Arko Junior Koks. SUBlauaga arutamises võistles kokku 8 võistluspaari. Esikolmiku moodustasid Surju piirkonna aerutajad. 1. koht Teet ja Mari Kukk, 2. koht Kalev Lillemets / Siiri Aas, 3. koht Uku Tominga / Kristjan Link. Terve päev oli külalistel võimalus osaleda paintballi töötoas. Spordipäev jätkus Saarde Huvikeskuse

ja Lähkma külamaja noortebändide eeskavaga, mida toetas Ivo Linna Trio. Suur tänu KiNG 12. klassi õpilastele spordipäeva korraldamisel ja aktiivselt kaasa löömisel. Kiitus Spordipäeva võõrustajale Kõveri Puhkekeskusele ja peakorraldajale Malle Ellamile. Saarde Liikumisaasta 2024 10. etapp on juuli viimasel pühapäeval toimuv 22. Kilingi-Nõmme triatlon.

Fotod: Kalju Sarapu, noortebändi foto: Toivo Tallo

Fotod: Kalju Sarapu, noortebändi foto: Toivo Tallo

Suvelõpu PIDU

23.
august

kell
20.00

Kilingi-Nõmme suveaias

ANSAMBEL
KRUIIS

TAURI
VAHESAAR

Tulevahenditega leekides slackline show
"Rising Phoenix"

DJ LENNY
LAVIDA

Pilet: 5 € (Alla 12-aastased (k.a) sisepääs koos piletiga ostnud täiskasvanud saatjaga tasuta! Piletid müügil kohapeal.
NB! Oma joogiga sisenemine keelatud!

OLETE OODATUD

VÄÄRIKATE PÄEV

KILINGI-NÕMME KLUBIS

02.10.2024 kell 12

TUNNUSTAME VÄÄRIKAID
ABIELUPAARE

Kui teie armsad lähedased on 2024. a tähistanud või tähistamas 50-75. pulma-aastapäeva, siis palun saatke selle kohta info hiljemalt 18.09.24 e-posti aadressile
janne.elmers@saarde.ee või helistage telefonil 5664 9731

Kõlla tulevad:
Sirje ja Rein Kurg

Bussid väärivate päeva tähistamisele väljuvad:
Kanaküla 11:10
Tihemetsa 11:30
Veelikse 11:00
Tali 11:15
Laiksaare 11:25
Jäärja 11:15

NB! Vajalik
etteregistreerimine
transpordile kuni
26.09.24
telefonil 5664 9731 või
e-kirjaga aadressil
janne.elmers@saarde.ee

Saarde läbi ajaloo prisma

268

August 1963

3. augustil toimus suveaias pidu-kontsert „Populaarseid melodiasid“ koos tantsuga.

NLKP 60.aastapäeva puhul nõudis partei kom-somolilt oma töödest üle-vaadet ja Tali kolhoosi komnoored raporteerisid, et on välja vedanud 1250 tonni sõnnikut, 2 päeva korjanud vitamiinioksi, hooldanud 2 hektarit met-sakultuure, hooldanud 55 hektarit maisi ja 25 hektarit hübriidkaalikat. Maanoorte koolis õppijaid oli 9, EPA-s üks komnoor, Tali külanõukogus 2 kom-noort ja rahvamalevas 8. Isetegevust harrastasid kõik komnoored.

ENSV Ülemnõukogu autasustas II järgu „Ema-medaliga“ Lodja kolhoo-sist Hilda Pilvet.

Kilingi-Nõmme Tar-bijate Kooperatiivi Uni-versaalkauplus müüs 27. augustist kuni 1. septem-briini koolitarbeid, nooruki-

tele ülikondi, mütse, jalat-seid ja pesu.

ENSV Ülemnõukogu Presiidium autasustas „Haridustöö Eesrindlase“ märgiga Kilingi-Nõmme Keskkooli vanempioneeri-juhti Asta Sussi.

Augusti keskel pida-sid nõu Pärnu rajooni kommunistlikust võistlu-sest osavõtjad. Aktiivne kommunistlik liikumine toimus Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandis, Kilingi-Nõmme Koopera-tiivis, Massiaru kolhoosis ja Lanksaare sovhoosis. Kooperatiiv alustas seda „kommunistlikku liiku-mist“ juba 1958. a ja partei alg-organisatsioonis sek-retär Arnuld Ruukli eest-vedamisel oli iga kümnes tööline „liikuja“. Raskusi olla olnud haarata töösse maakaupluste müüjaid, kes ei viitsinud osa võtta poliitõppustest.

Kilingi-Nõmme Metsa-majandi võistkond võitis Jõgeva Metsamajanduse

Tehnikumi juures peetava suvespartakiaadi – võrk-pallis I koht, jahilaskmises II koht, kergejõustikus II koht, laskmises III koht, orienteerumises IV koht ja sangpommis ja köieveos VI koht.

Augustikuus pidas Kilingi-Nõmme Vabataht-liku Tuletõrje Ühingu esi-mehe ametit Jaan Kikas, aseesimees oli Arnold Pulk ja komando ülem oli August Kartau.

September 1963

Septembri alguses avati Kilingi-Nõmmes Pärnu tn 61.b (Uus-Pärnu tn. 69) jalgrataste ja elektrimaja-pidamistarvete remondi töökoda, samas ka villa vastuvõtt, lõnga vastu vahetamiseks või töötle-miseks.

Tali kolhoosi liiget Leida Raalistet autasustati II järgu „Emamedaliga“ kuue lapse kasvatamise eest.

IN MEMORIAM

MAE ANNAST
27.07.1942 – 28.07.2024

Meie hulgast on lahkunud lugu-peetud vallakodanik ja kauaaegne sotsiaaltöötaja Mae Annast.

Mae Annast oli aktiivne kogu-konna elus. Kahe kümnendi väl-tel (1993–2013) kandideeris Mae seitsmel korral Kilingi-Nõmme lin-navolikogusse ja pärast valdade ühinemist Saarde vallavolikogusse. Kõigile kandideerimistele järgnes alati valituks osutamine, mis näitas kohaliku rahva usal-dust ja usku temasse.

Ta oli MTÜ Kunstisalong KILINGI asutajaliige ning 17 aas-tat, alates asutuse rajamisest, SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hool-duskeskuse nõukogu liige.

Mae Annast sündis Karksi-Nuias ja kasvas üles Kilingi-Nõm-mes. Mae alustas oma tööelu apteekriõpilasena, seejärel töö-tas Pärnu teeninduskombinaadi „Säde“ Kilingi-Nõmme tsehhis juuksurina ning hiljem laohoid-jana.

Jaauarist 1992 kuni 1994 aasta aprillini töötas Mae rendiet-tevõtte „Nõmme“ juhatajana.

Maikuust 1994 asus ta Kilingi-Nõmme Linnavalitsusse tööle sotsiaalnõunikuna. Iseseisvunud vabariigis oli sotsiaalnõuniku ametikoht täiesti uus, sotsiaalhoolekandesüsteem oli alles loomisel nii riigi kui omavalitsuste tasan-dil. Alustada tuli peaaegu tühjalt kohalt. Eriharidusega inimesi tol-lal polnud, teadmised ja oskused tuli omandada töö käigus. Maed võib lugeda sotsiaalhoolekande rajajaks Kilingi-Nõmme linnas. Omavalitsuste ühinemise järel töötas ta kuni 30. oktoobrini 2013 Saarde Vallavalitsuses sotsiaal-ametnikuna. Mae põhimõtteks oma töös oli „Mõista, mitte hukka mõista“. Sellise suhtumisega võit-is Mae inimeste usalduse ja lugu-pidamise.

Mae Annast on pälvinud tun-nustuse kauaaegse sotsiaalvald-konnas töötamise ja suure panuse eest. Ta on kantud Kilingi-Nõmme linna auraamatusse (2002) ja talle on omistatud Saarde valla Väike Vapimärk (2014).

Maele mõeldes meenub tema hea huumorimeel, naljakate juh-tumiste ja lugude rääkimine ning alati heatujuline ellu suhtumine. Ta oli avatud ja positiivne inimene ning eeskujuks teistele. Hea kol-leegiga oli kerge „asju ajada“.

Jääme meenutama Maed hea-tahtliku kolleegi ja inimesena, kes oli alati vastutustundlik, sõbralik ja abivalmis.

Saarde Vallavolikogu
Saarde Vallavalitsus

In memoriam

OLEV PAUKSON
21.04.1949–16.07.2024

Teatame kurbusega, et 16. juulil k.a lahkus meie hulgast lugupeetud pääste- ja tuletõrjetöötaja ning kodu-uuriija Olev Paukson.

Olev Paukson sündis ja kasvas Kilingi-Nõmmes. Peale Kilingi-Nõmme keskkooli lõpetamist õppis ta Tallinnas sidetehnikat.

Töömehetee algaski 1967. a Kilingi-Nõmme sidesõlmes. Ligi 20 aastat töötas ta Kilingi-Nõmme näidis-metsamajandis, enamus aega sel-lest elektrikuna.

Alates 1994. a töötas Olev Pauk-son Kilingi-Nõmme tuletõrje- ja päästeasutuses, esialgu autojuht-tuletõrjuna, seejärel vahetuse vanemana ning aastast 2000 asutuse juhatajana. Ta oli kümme aastat Kilingi-Nõmme pääste-komando komandopealik kuni pensionile jäämiseni 2010. aastal. Olev oli oma peres kolmandat põlve pritsumees.

Olev Paukson oli aktiivne ühiskon-dlikust elust osavõtja. Aastail 1989–1995 kuulus ta Kilingi-Nõmme linnavolikogu I ja II koos-seisu. Ta oli Saarde kihelkonna ajalehe «Uudistaja», Kilingi-Nõmme kollektsionääride klubi «Varia» ning Eesti Faleristide Seltsi asutajaliige, samuti Kilingi-Nõmme tuletõrje ja Soome Kirkkonummi Pääste-teenistuse sõprussidemete looja ja kontaktisik.

Aastakümneid panustas Olev Paukson Pärnumaa ja Saarde kihelkonna ajaloomälestuste kogu-misse, jäädvustamisse ja avalda-misse. Olles isamaaliselt meeles-tatud, pööras ta palju tähelepanu

vabadusvõitluse teemale ja kodu-kandi ajaloole. Tänu temale on Saarde kihelkonna kohta olemas palju koduloolist materjali. Tema kirk oli ka vanavara kogumine ja talletamine, kollektsioone ekspo-neeris ja tutvustas ta oma Vanaturu antiigiäris. Ta on korraldanud ka mitmeid näitusi.

Tema algatusel, eestvedamisel ja aktiivsel osalusel on taastatud Vabadussõja Punapargi ausammas (1988), paigaldatud hävituspatal-joni vastu võidelnutele mälestusrist Liivamäe lahingupaigale ja mäles-tusmärk Saarde kalmistule (2001), taastatud Saarde kihelkonna Esi-meses maailmasõjas ja Vabadus-sõjas langenute mälestussammas Kilingi-Nõmmes (2008), korralda-tud kõigi nende arhiivimaterjalide kogumine ning avaldamine kohali-kus ajalehes Saarde Sõnumid.

Kogutud materjalide põhjal on ilmunud Olev Pauksonil raamatud «Alevikust linnaks. Kilingi-Nõmme 70» (2008), «Tõmbetuultes. Kilingi-Nõmme 1938–1945» (2011) ja «Loosungid ja lootused. Kilingi-Nõmme 1946–1962» (2017). Ta jätkas materjali kogumist ka järg-misele osale, mis nüüd kahjuks katkes.

Olev Paukson on pälvinud kauaaegse sihikindla tegevuse tunnustusena mitmeid autasusid. Ta on kantud Kilingi-Nõmme linna auraamatusse (1999), temale on omistatud Saarde valla Väike Vapimärk (2009), Saarde valla Suur Vapimärk (2010), Vabaduse Tamme-pärja aumärk (2022) ja Pääste-teenistuse Medal (2009).

Saarde kogukond on Olev Pauksonile tänulik tema hindamatu panuse eest kodukoha ajaloo uurimisel, talletamisel ja tutvustamisel laiale üldsusele.

Saarde vallavolikogu
Saarde vallavalitsus
Kilingi-Nõmme päästekomando
MTÜ Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed
MTÜ AIK Livonia

Kuhu minna meie vallas

20. august kell 11.00 Surju-Ilvese külaseltsi rattamatk Lähkmale, algus Surju kaupluse eest. Osalustasuga.

20. august kell 14.00 Folkduo Kool & Ruusmann kontsert-simman Lähkma külamajas

20. august kell 17.00 Eesti filmimuusikat esitab orkester Saxon Allikukivi Veinimõisas.

23. august kell 20.00 Suvelõpupidu Kilingi-Nõmme Suveaias

24. august kell 11.00 Tšillisõprade kokkutulek Metste Aiandustalus

8. september kell 9.00 Laat Linnapargis

8. september kell 13.00 Tallinna Lasteteater Lepatriinu etendus „Peremees ja sulane“.

15. september kell 15.00 Ristiküla naabruskonnapäev Ristiküla aidas

20. september kell 11.00 Vankrikõnd ja väikeste vallakodanike vastuvõtt Kilingi-Nõmme Klubis

21. september kell 19.00 Koikson, Kaneelina, Pärnoja - toetuskontsert EELK Saarde Katariina kirikus

3. oktoober kell 10.00 Silmade kontroll ja prillide müük Kilingi-Nõmme Klubis

Tallinna Lasteteater lepatriinu

PEREMEES JA SULANE

ESIEIENDUS
5. SEPTEMBER
2023

OSADES
AIVO SADAM
MARGUS KONTUS

Tel 56 626 196
www.lepatriinu.pri.ee

Kilingi-Nõmme klubis
Pühapäeval, 8. septembril kell 13.00
Tähistame vanavanemate päeva ja etendus on tasuta

Müüa soodsalt kuivi kütteklotse 40 l võrkkottides ja kuivi kaminapuid lepp, kask 40 l võrkkottides aastaringselt koos veoga. Vedu tasuta! Tel. 5638 0516

Müüa 3 m küttepuid kohaleveoga. Tel. 5638 9534

Õnnitleme!

Juuli

HELJU KARTAU92

MILVI KOOBAS89

JÜRI PÄRN89

VILMA KOHV87

LINDA AUNIS86

HIIE ANTONS86

JAAN MIKK86

VAIKE-ILME PIKKOR86

VILVE KULL85

HELGI KOSENKRANIUS85

EDVI TEEARU83

ELMI DONZEN82

ENDEL-EERIK MADDISON82

EINO JUHANI HEINONEN81

ARNE LAINELA81

RISTA TIIT80

VILMA TAMSON80

ANDRES TIITUS80

VALLI METSASALU80

EINAR SAAR75

SIRJE KUKK75

JÜRI ULJAS75

MARIE PRIILINN75

EHA TIITUS75

REIN ORAV70

ELLI ALTIN70

PAUL TIITSAAR70

MATI KABANEN70

OLEV KURM70

ARVO JÕESALU70

ANNE PÄRN70

August

MILVI KURRIK92

ANNA PRIEDENTHAL92

SVEA RANDMAA91

ANTONINA VOLL91

AIME-IRMGARD KOOVIT90

SILVIA MÄDAMÜRK90

EVI PROOSA89

JAAGO LENSMENT89

ENDEL PRIILINN88

MARIA ESKO88

LEILI RULL88

HILDA KASK87

ILME JAAMRE87

HELGI RIIS86

REIN NABER86

JÜRI TEEARU85

LAIN TAMM85

ALINA KRASNOVA84

SALME AVDEJEVA84

ALVI PUUSEPP84

ANTS PEDAJA84

TIIVI SAAR83

AINO PIIRI83

MAIMU AVASTE82

ILME HIIE81

VOLDEMAR VILIPÖLD81

MARET TUULIK81

ILMAR MÄGI81

ANDRES ILD81

URVE PUUSEPP80

ESTA-ROSIDA ALLIK80

ÜLO HOLLAND80

EHA ATKA75

URVE MIRME75

AINO RUUSMAA75

SIRJE KLAAR75

JUTA REILENT75

SIRJE LAUR70

ARNE HANSSON70

REIN RIIVITS70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Uued vallakodanikud

Reelika Mägi ja Robert Tiru perre sündis 28. juunil poeg **JAKO TIRU**

Anne Ojaste ja Sander Pärna perre sündis 30. juunil tütar **SASKIA PÄRN**

Daria Tsybrovska ja Vitali Tsybrovskyi perre sündis 20. juulil poeg **DANYLO TSYBROVSKYI**

Lisbet Ilusa ja Ainar Treirati perre sündis 08. augustil poeg **HENRI TREIRAT**

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti.
www.puu24.ee või helista 520 0093, 600 0136

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

03. oktoober alates 10.00
KILINGI-NÕMME
KLUBIS Etteregistreerimine
(kell 8-16)
telefonil **5323 2454**

*kuiva silma test

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20 €, prilliostjale TASUTA!

Mälestame lahkunuid

EVI TEDREMÄE
24.09.1944–19.06.2024

EIKI LEHEMETS
08.05.1962–23.06.2024

SELMA KUKK
18.08.1938–26.06.2024

TAIMI KIVISELG
28.04.1942–27.06.2024

MARJE KASELAID
20.06.1941–27.06.2024

HUGO TOMSON
09.12.1941–29.06.2024

GERDA-JOHANNA TAMSON
24.05.1934–04.07.2024

OLEV PAUKSON
21.04.1949–16.07.2024

MAIMU VASAR
02.03.1937–21.07.2024

VALERI OLLÖKAINEN
05.09.1954–23.07.2024

MAE ANNA
27.07.1942–28.07.2024

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile
janne.elmers@saarde.ee 15. kuupäevaks.